

Analys Skavlan

Skavlan inleder sina intervjuer med hjälp av öppna frågor. Krag Jacobsen (1993) menar att öppna frågor bygger på svaren de kan ge. Han skiljer även öppna och slutna frågor genom att kalla dem breda och smala frågor samt vida och snäva frågor.

Skavlan intervjuar skådespelaren Sofia Helin som har spelat rollfiguren Saga Norén i serien Bron (IMDb, 2011). Skavlan inleder med några få slutna frågor vilket också leder till endast ett ja som svar. Den första öppna frågan Skavlan ställer till Helin är ”Vilka egenskaper vill du ha?”. Den öppna frågan hjälper intervjun att utvecklas och öppna upp för flera följdfrågor. Helin beskriver indirekt sig själv som irrationell via frågan vilket också hjälper Skavlan att ställa en följdfråga om henne personlighet.

Efter att Skavlan har diskuterat mer allmänna saker går han in på personligare ämnen. Häger 2014 jämför vissa intervjuer med att sälja dammsugare. Genom att använda neutralare ord till början av intervjun bygger intervjuaren upp förtroendet. ”Du kan börja mjukt och bryta isen genom att försöka hitta något att småprata om” (Häger, 2014, s.240). Skavlan gör detta genom att diskutera ett allmänt ämne om serien, och sedan leda intervjun till att bli personligare.

En av frågorna han ställer till Helin är om hon har bott i Norge. Frågan ställer han mer i likhet som ett påstående. Påståenden skall undvikas i intervjuer då de inte kräver något svar (Häger, 2007). Det är också ett slutet påstående vilket gör att Helin bara bekräftar med ett ja. Skavlan väljer att fortsätta diskussionen genom att fråga inleda den kommande frågan med hur. Frågan leder in till ett utförligare svar som också öppnar för flera följdfrågor.

Intervjun med Kristin Enmark inleder Skavlan med många påståenden. Häger (2007) hävdar att om ingen fråga ställs, så är inte intervjupersonen tvungen att svara. Enmark bekräftar endast Skavlans påståenden genom korta ja eller endast ett hummande. Visa av påståenden hade gjort intervjun blivit bättre om de kortats ned.

De bästa frågorna Skavlan ställer i intervjuen med Enmark är ”Vad kommer du ihåg” och ”Vad tänkte du då”. Häger (2007) hävdar att intervjupersonerna skall få säga allt själva eftersom det

öppnar för flera följdfrågor och det blir enklare att citera. ”Frågor fungerar bäst om de bäddar upp för en uppföljningsfråga. Följ upp med enkla frågor som Hur menar du då? Vad menar du? eller Vad tycker du om det” (Häger, 2007, s.60). Dessa frågor som Häger använder som exempel eliminerar också laddade ord som annars kan förstöra intervjun. Häger (2007) hävdar att frågorna också skall vara enkla vilket dessa frågor som Skavlan ställer är.

Skavlans intervju får Enmark att tänka efter och försöka minnas mer i detalj av sin berättelse. Efter att ha spelat upp ett samtal Enmark gjorde med Olof Palme under Norrmalmstorgsdramat, ställer Skavlan frågan, vad känner du när du hör det nu? Detta är en öppen fråga vilket ger Enmark chansen att beskriva sina känslor med egna ord. För att få någon att öppna sig skall journalisten låta intervjupersonen beskriva med egna ord och inte leda de genom intervjun (Häger, 2007).

Intervjun med Enmark avslutas med en sluten fråga följt av en öppen fråga. Skavlan inleder med frågan, vet han att du är här? Frågan är sluten och Enmark bekräftar endast med ett ja. Skavlan väljer dock att leda intervjun vidare genom att ställa följdfrågan öppnare, vad tycker han om det? Denna intervju blir den bästa eftersom Skavlan ställer rätt öppna frågor vid rätt tillfälle. För Enmark hade detta antagligen lätt blivit ett känsligt ämne men de öppna frågorna ger information som annars inte hade kommit fram. Krag Jacobsen (1993) betonar att vara en bra lyssnare är viktigt för att visa intresse för intervjupersonen och få dem att berätta ytterligare information.

Intervjun med Bob Geldof inleder Skavlan med att visa att han gjort research genom att fråga om en krönika. Påståendet kan sedan öppna upp för följdfrågor. Skavlan frågar vad som fick Geldof att skriva den. Frågan innehåller inga laddade ord och Geldof får själv beskriva sina tankar med sina egna ord. I intervjun använder Skavlan de allmänna frågorna som ”Vad tycker du” och ”Hur kan du göra det”. Frågorna resulterar i att Geldof får mycket mer att säga och ger utförliga svar. Skavlan använder även dessa som följdfrågor, vilket visar att han har lyssnat. Häger (2014) menar att ett sätt för reportern att visa att den har lyssnat är att summera det intervjupersonen precis har sagt. Häger beskriver även vad han anser är världens bästa fråga genom att säga, hur då. Hur kan du göra det, som Skavlan frågar kan liknas med frågan som Häger kallar världens bästa.

I intervjuerna med Geldof och Kofi Annan blir vissa svar mycket långa vilket kan göra det svårare att förstå vissa resonemang. Skavlan hade i dessa intervjuer försökt ta tillbaka kontrollen och hjälpa till att leda intervjuerna. I dessa intervjuer framstår han som mer passiv och som bara en observatör.

Referenser

Häger, Björn (2007). *Intervjuteknik*. Stockholm: Liber.

Häger, Björn (2014). *Reporter: En grundbok i journalistik*. Lund: Studentlitteratur.

IMDb (2011). *Bron*. Tillgänglig: <http://www.imdb.com/title/tt1733785/> [2015-10-20].

Krag Jacobsen, Jan (1993). *Intervju: konsten att lyssna och fråga*. Lund: Studentlitteratur.